

Lan erreforma, pobreziaren ate

PP-REN lan erreforma latza eta gogorra iragarrita zegoen eta hala gertatu da. Ondorioak ere halakoxeak izango dira, Mariano Rajoyren gobernuak berak aitortzen duen moduan. Baina oso gaitza da sinestea hortik bizkortze ekonomikorik etorriko denik. Pobreziaren lan erreforma da hau, lan baldintzen kaskartzeak lan errenten txikitzea ekarriko baitu. Eta lana sortuko balu ere, txirotze prozesu horren testuinguruan egingo luke, lan baldintzak asko kaskartuko direlako.

Adibide bat: gazteen esparruarena (Espainiak ia %44ko langabezia du gazteen artean). Erreforma honekin, aurrerantzean gazte bat enpresaz enpresa ibili ahalko litzateke 16tik 33ra urte arte, ia edozein unetan kaleratua izateko mehatxuarekin eta formazio kontratuen bidez 481 euroko soldata eskuratuz (honek lehen gehienez hiru urtez iraun zezakeen). Hori, legez, posible litzateke.

Liberalismoak zurruntasuna eta malgutasuna kontrajartzen ditu maila guztietan. Estatuari malgutasuna eskatzen dio etengabe, honek ekonomia mugiarazten duelakoan, zurruntasunak oztopoak besterik ez dakartzanean. Eskubideak zurruntasuna dira, eskubide eza malgutasuna. Liberalismo hutsaren logikan, azken finean, langabezia eskubideei lotutako gaitza da, langabeziarik ez bailitzateke egongo, edo oso gutxi, esku lana saltzen dutenek lana merkeago salduko balute. Eta hori da, azken finean, lan erreforma honek proposatzen duena: jarri baldintzak lan indarra merketu dadin eta lana sortuko da; enpresariak eskuak—eskubideekin— lotuta ez dituztenean kontratazioak egiten dituzte.

Eta logika horretan, Espainian ere akaso posible litzateke lanpos-

tuak sortzea, baldin eta ekonomia hazkunde fase batean balego. Argentina izan liteke horren adibide, duela hamar urtetik hona lanpostu asko sortu dira han—langabezi tasa %10etik beherakoa da orain—, baina Gara-n CTA sindikatuko Pablo Michelli idazkari nagusiak gogoratu berri duen moduan, oso kalitate urriko lanpostuekin.

Azken finean, ekonomi hazkunde eta lan eskubideen urritzea ondo moldatzen dira, Txinan, Indian, Errusian, Brasilen, Argentinan eta beste hainbat herrialdetan erakutsi den moduan. Harrantz goaz eta ez da ziur atzerakada horretan Europa non geratuko den. Globalizazio neoliberalaren aroan, azken 30 urteetan, finantzen globalizazioarekin batera, neoliberalismoak lan merkatuak ere zorrotz globalizatu ditu, baina okerrera. Lan eskubideak kapitalaren gaintik ziren gotorleku hori zen Europa, baina erasoaldiari ezin eutsiz ari da.

ESPAINIAKO EKONOMIA, gainera, ez da hazkundean, atzeraldian baizik, eta testuinguru horretan lan erreforma honek lanpostuak sortzeko dituen aukerak urriak dira. Ekonomialari liberal partehartzailen artean ere gero eta gaitzagoa

ikusten da politika hauekin krisialditik ateratzearena, neurri hauek kontsumoa uzkuratzen dutelako eta kontsumoa bultzatu gabe ez baita lortuko ekonomia haztea eta, beraz, lanpostuak sortzea. Keynesek zioen moduan, azkenean enpresariak zertarako kontratatuko ditu langileak merkeago gero ez badu produktuak nori saldu?

CCOO sindikatuko Primero de Mayo Fundazioaren ikerketa baten arabera, 1980an Langi-

leen Estatutua onartu zenetik 52 lan erreforma izan dira Espainian, guztiak lan merkatuen malgutasunaren bila. Denbora horretan, Espainia izan da gehienetan EBko langabezia tasa handiena izan duena.

Eta nola egin aurre egoerari? Ez da batere samurra, zalantza barik; azken finean honek guztiak badu zerikusirik finantzen munduan horren ospetsu egin diren AAA kalifikazioekin, baina Damien Millet eta Eric Toussaint ekonomialariek proposatzen duten beste irakurketa berri honekin: *“Notre AAA: audit, action, annulation”* (Gure AAA: ikuskaritza, ekintza eta baliogabetzea). Estatuak, enpresak eta familiek urteetan pilatutako zorrak badu zerikusirik krisialdiarekin, beraz, aztertu behar da zein zorren parte den zilegi eta zein ez; zilegi ez dena baliogabetu egin behar da, eta ondoren, herritarren mobilizazioak eta erantzunak beste politikak behartu behar dituzte.

Alternatibetan ere ez dago oinarritzko errezeta berririk. Greziak EBren neurriak onartu ez balitu, gaur hondamendian legoke, baina bihar nor izateko aukerarekin. Orain hondamendian sakontzen jarraituko du, seguruenik luzerako.

